

Włodzimierz Kwaśniewicz

LUBUSKIE MUZEUM WOJSKOWE W DRZONOWIE

Lubuskie Muzeum Wojskowe to placówka muzealna, czołowa w swej specjalności w kraju, która w ciągu dwudziestu lat na trwałe wpisała się w życie społeczno-kulturalne Zielonej Góry i województwa lubuskiego. Od wielu lat odgrywa ono szczególną rolę w kultywowaniu tradycji oręża polskiego oraz w procesie patriotycznego i obywatelskiego wychowania młodego pokolenia.

Początki LMW sięgają 1 stycznia 1978 roku, kiedy w Muzeum Ziemi Lubuskiej powołano samodzielny Dział Braterstwa Broni. Kierownictwo powierzono piszącemu te słowa. Z tego działu oficjalnie powołano (8 maja 1985 roku) samodzielne muzeum historyczno-wojskowe. Organem założycielskim był Wojewoda Zielonogórski.

Rok 1978 to początek nawiązywania kontaktów, prac remontowo-adaptacyjnych XIX-wiecznego pałacu w Drzonowie, wraz z krajobrazowym parkiem przeznaczonych na przyszłą siedzibę muzeum, tworzenia zbiorów ze szczególnym ukierunkowaniem na kolekcję ciężkiego sprzętu wojskowego i lotniczego.

Przyjęto wówczas ambitne założenia, że muzeum ma zajmować się historią wojskowości polskiej z naciskiem na wiek XX, a także powszechną historią wojskowości.

Do grona osób szczególnie zasłużonych dla placówki zaliczyć należy Krzysztofa Nowaka, przez wiele pełniącego funkcję kierownika administracyjnego, oraz Mariana Krzyżana, znakomitego historyka lotnictwa. Jedną z najdłużej pracujących w muzeum osób, wielce dla niego zasłużoną, jest Elżbieta Noga, obecnie kierownik administracyjny.

Od 1985 roku, momentu usamodzielniania – LMW posiadało najniższe ze wszystkich zielonogórskich muzeów dotacje finansowe i ilości etatów. Ta paradoksalna sytuacja trwa nadal, a właściwie – od momentu zmiany podległości i przejścia pod Powiat Zielonogórski – przybrała bardziej dramatyczną postać. W 2000 roku Muzeum zmuszone zostało do zwolnienia 40% załogi, a otrzymywane środki wystarczają jedynie na płace z pochodnymi. Sytuacja LMW jest przykładem błędnej formuły podporządkowania i finansowania instytucji kultury przez powiatowy szczebel samorządowy.

Lubuskie Muzeum Wojskowe to tzw. muzeum rejestrowane, tj. wpisane na podstawie orzeczenia Ministra Kultury i Sztuki z 6 lipca 1998r. do Państwowego Rejestru Muzeów jako muzeum o szczególnym znaczeniu i wartości dla kultury polskiej. Działa na podstawie Ustawy z 21 listopada 1996 o muzeach (DzU 97 nr 5, poz. 24 z późn. zm.), Ustawy z 25 października 1991 o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (DzU 97 nr 110, poz. 721 z późn. zm.) i na podstawie Statutu nadanego Uchwałą nr XV/126 2000 Rady Powiatu Zielonogórskiego z 8 listopada 2000 (w uzgodnieniu ówczesnym Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego Kazimierzem Ujazdowskim). Na podstawie ustaw i Statutu LMW opracowany został jego Regulamin Organizacyjny określający cele działania, obowiązki i zasady oraz strukturę organizacyjną. Zgodnie z tą strukturą LMW składa się z następujących komórek organizacyjnych:

Działu Historii Wojskowości gromadzącego zabytki związane z historią wojskowości polskiej (europejskiej i pozaeuropejskiej) w szerokim zakresie merytorycznym, w zakresie chronologicznym XX i XXI w., tj. broń i sprzęt ciężki oraz ich modele, broń palną (różnych konstrukcji, typów i wzorów), białą (sieczną, drzewcową), uzbrojenie ochronne (hełmy), mundury, oporządzenie i wyposażenie, sprzęt radiolokacyjny, odznaczenia i medale, mapy, sztandary, dokumenty, zdjęcia, dzieła sztuki o tematyce batalistycznej, również broń sportową i myśliwską. W ramach działu funkcjonują stałe ekspozycje – „Wojsko Polskie 1914–1945” z unikatową w skali polskiego muzealnictwa częścią „Polskie kobiety – żołnierze podczas II wojny światowej”, „Wojsko Polskie po 1945 roku”, stała ekspozycja ciężkiego sprzętu wojskowego i stała ekspozycja pawilonowa ciężkiego sprzętu wojskowego oraz biblioteka;

Dział Historii Dawnej Wojskowości gromadzi zabytki związane z historią wojskowości polskiej i powszechnej (europejskiej i pozaeuropejskiej), w szerokim zakresie merytorycznym od średniowiecza do XIX wieku, tj. broń palną artyleryjską i ręczną długą oraz krótką (również myśliwską i sportową), broń białą (sieczną, drzewcową, obuchową i miotającą), uzbrojenie ochronne (zbroje, hełmy, tarcze), umundurowanie i oporządzenie oraz wyposażenie, modele, mapy, dzieła sztuki o tematyce batalistycznej. W ramach działu funkcjonuje stała ekspozycja „Dawna broń”, Galeria autorska Agaty Buchalik-Drzyzgi;

Dział Historii Lotnictwa Wojskowego gromadzi zabytki związane z historią lotnictwa polskiego i europejskiego od początków jego rozwoju do czasów współczesnych, tj. samoloty i helikoptery, modele elementy składowe i konstrukcyjne maszyn latających, broń pokładową, mundury, kombinezony lotnicze, oporządzenie i wyposażenie lotnicze, odznaczenia, oznaczenia

i medale o tematyce lotniczej, zdjęcia, dokumenty, dokumentację techniczną maszyn latających, dzieła sztuki o tematyce lotniczej. W ramach działu funkcjonują ekspozycje stałe: lotnicza w przestrzeni plenerowej, w pawilonie ekspozycyjnym, wystawa „Lotnictwo w II wojnie światowej” (w ramach stałej ekspozycji „Wojsko Polskie 1914–1945”);

Dział Historii Fortyfikacji, unikatowy w skali polskiego muzealnictwa gromadzi zabytki związane z historią fortyfikacji polskich i europejskich od średniowiecza do czasów współczesnych, dokumentację techniczną, rysunki, zdjęcia. Prowadzi badania terenowe (zabezpieczające, eksploracyjne i techniczne) na terenie województwa lubuskiego oraz w kraju. W ramach działu funkcjonuje unikatowy w polskim muzealnictwie, zlokalizowany w przestrzeni parkowej, „Skansen Fortyfikacyjny” (nagrodzony wyróżnieniem w konkursie na najciekawsze wydarzenie muzealne roku 2000 „Sybilla 1999” w kategorii wystaw historycznych, biograficznych i literackich przez ówczesnego Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Kazimierza Ujazdowskiego); ekspozycja elementów założeń fortyfikacyjnych z terenu Polski (stalowych, żelbetonowych etc.); przy LMW afiliowany jest Zielonogórski Oddział Towarzystwa Przyjaciół Fortyfikacji.

Znakomitym dowodem atrakcyjności zbiorów LMW i jest duży artykuł brytyjskiego historyka pt. „Jim Kinnear visited the Lubuskie Military Museum, Drzonow, Poland” zawarty w prestiżowym brytyjskim magazynie „International Military Machines” z kwietnia 2004 roku; Artykuł ilustruje 20 zdjęć. Dowodem uznania – propozycja złożona przez Zarząd Muzeów Francuskich w Paryżu i zaproszenie do wzięcia udziału w tegorocznej „Europejskiej nocy muzeów” z 14 na 15 maja. Z kolei Directorate of History and Heritage National Defence Headquarters w Kanadzie zaprosiło muzeum na międzynarodową konferencję ICOMAN „The Storyline in Arms and Military Museums”.

Dział Oświatowy koordynuje i prowadzi działalność oświatową, wydawniczą i popularyzatorską. Propaguje na zewnątrz wszelkie formy działalności Muzeum, organizuje lekcje muzealne, spotkania i wykłady dla studentów uczelni wyższych i zielonogórskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, współpracuje ze środowiskami kombatanckimi, oświatowymi, z instytucjami kultury, lokalnymi i ogólnopolskimi mediami, z wojskiem; organizuje festyny i imprezy dla dzieci i młodzieży szkolnej oraz różnych instytucji. Gromadzi dokumentację działalności Muzeum (sprawozdania, dokumenty, zdjęcia, taśmy video, wycinki prasowe); zajmuje się oprowadzaniem grup po ekspozycjach i wystawach w pałacu, nadzoruje kasę biletową oraz sprzedaż bibelotów, pamiątek i wydawnictw LMW.

Księgowość prowadzi całokształt spraw finansowych LMW.

Dział Administracyjny zajmuje się administracją i gospodarką Muzeum, tj. jego majątkiem, obiektami i terenem. Zajmuje się ochroną i całokształtem spraw pracowniczych i kadrowych. Działowi podlega sekretariat, archiwum i ekipa techniczna.

W muzeum zatrudnionych jest 12 osób w pełnym wymiarze, 3 osoby zatrudniane są sezonowo do obsługi zwiedzających. Muzeum ochrania firma „LEXPAS”. Wśród kadry muzealnej 5 osób legitymuje się wykształceniem wyższym (dyrektor doktoratem, kierownik administracyjny licencjatem), 4 osoby wykształceniem średnim zawodowym, 3 wykształceniem zawodowym.

Zbiory LMW to ponad 4 tysiące obiektów, w części przedstawionych na stałych ekspozycjach w siedzibie muzeum, czyli XIX-wiecznym pałacu oraz w pawilonie ekspozycyjnym i na terenie zabytkowego, krajobrazowego parku, oraz na wystawach czasowych, a także w muzeach krajowych i niemieckich. Są to wszystko obiekty związane z historią wojskowości, czyli szeroko rozumiane militaria, spośród których wyodrębnione są następujące zwarte kolekcje:

- znana w Polsce i poza granicami kolekcja ciężkiego sprzętu wojskowego, na którą składają się czołgi, wozy zabezpieczenia technicznego, wozy bojowe i transportery, działa samobieżne, ciężki sprzęt saperski (kołowy, gąsienicowy i pływający), broń morska, wyrzutnie raketowe, ciężki sprzęt radiolokacyjny, samochody, artyleria, tj. armaty, armaty przeciwlotnicze, haubice, armato-haubice, moździerze, ciężka broń maszynowa, trenazery, zespół luf artyleryjskich oraz elementów i podzespołów obiektów wymienionych typów, łącznie 174 pozycje (druga kolekcja w Polsce po zbiorach Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie, w tym obiekty unikatowe w skali polskiego muzealnictwa),

- znana w Polsce i poza granicami kolekcja lotnicza, tj. 24 samoloty i 5 śmigłowców (druga kolekcja w Polsce po Muzeum Lotnictwa w Krakowie, w tym obiekty unikatowe w skali polskiego muzealnictwa), w skład której wchodzi również zespoły foteli katapultowych, broni pokładowej, silników, elementów konstrukcyjnych i składowych, umundurowania,

- kolekcja dawnej broni i uzbrojenia ochronnego od średniowiecza do XIX wieku., tj. broni białej (siecznej, drzewcowej, obuchowej i miotającej), broni palnej artyleryjskiej, ręcznej długiej i krótkiej) oraz uzbrojenia ochronnego (półbroje, napierśniki, napleczniki, hełmy, kaski, tarcze),

- kolekcja współczesnych medali i plakiet o tematyce historycznej i historyczno-wojskowej (zakupionych z nieistniejącego Funduszu Zamówień Plastycznych) oraz zakupionych od osób prywatnych,

– kolekcja medali i plakiet o tematyce historycznej Wiktorii Czechowskiej – Antoniewskiej z Warszawy (zakupionej z nieistniejącego Funduszu Zamówień Plastycznych),

– kolekcja dzieł sztuki artystów zielonogórskich (obrazy olejne, rysunki, grafika, tkaniny, płaskorzeźby, instalacje): Stefana Słockiego, Eugeniusza Krawcewicza, Zbigniewa Szymaniaka, Janusza Skiby, Zenona Polusa, Wiktolda Cichacza, Doroty Komar-Zmyślony, także Telemacha Pilitsidesa, Stanisława Wiśniewskiego, Teodora Gałysza, Renaty Klimiuk, Włodzimierza Sobestiańczyka, Jerzego Rybarczyka, Krystyny Liberskiej, Stanisława Mazusia, Leszka Kosteckiego, Andrzeja Tryzno, Józefa Marka, Jarosława Eysmonta, Bronisławy Wilomowskiej, Zdzisława Czermańskiego, Jacka Frankowskiego, Jarosława Strankowskiego Juliusza Woźniaka (łącznie 142 pozycje). Prace Agaty Buchalik-Drzyzgi znalazły się w jej autorskiej galerii zlokalizowanej na ekspozycji „Dawna broń”.

Pierwsza wystawa odbyła się w październiku 1983 roku, w jeszcze remontowanym pałacu, z okazji obchodzonego wówczas Święta Wojska Polskiego. Natomiast przed tą wystawą i po niej realizowane były jednodniowe pokazy wraz z prelekcjami na terenie zielonogórskich szkół i lubuskich jednostek wojskowych. Zwiedzającym udostępniono plenerową kolekcję ciężkiego sprzętu wojskowego.

W ciągu 20 lat w zabytkowej siedzibie LMW zorganizowano ok. 150 wystaw czasowych ze zbiorów własnych i innych muzeów oraz placówek kultury. Wiele wystaw zorganizowano w zaprzyjaźnionych polskich muzeach. Dzięki posiadanym militariom muzeum uczestniczyło w wystawach innych placówek muzealnych. Do najważniejszych zaliczyć należy następujące ekspozycje:

- „Malarstwo Bronisławy Wilimowskiej – w 50. rocznicę wybuchu II wojny światowej” (1989),
- „Polskie guziki wojskowe ze zbiorów dr. A. Toczewskiego” (1989),
- „Kopie dawnej broni autorstwa Andrzeja Zalopanego” (1992),
- „Elementy militarne w plakacie polskim ze zbiorów WSP w Zielonej Górze” (1993),
- „Broń palna ze zbiorów LMW” na Zamku Książ (1994),
- „Korespondencja polskich jeńców wojennych w czasie II wojny światowej” ze zbiorów Centralnego Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach (1994),
- „50 lat Ligi Obrony Kraju” ze zbiorów ZW LOK w Zielonej Górze,

- „Odznaczenia i oznaczenia Wojska Polskiego z lat 1994–1989 ze zbiorów ppłk. S. Oberleitnera z Zielonej Góry” (1994),
- „Medale historyczne Wiktorii Czechowskiej – Antoniewskiej z Warszawy” (1994),
- „Grafika Artura Grottgera ze zbiorów Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze” (1994),
- „Niemieckie wozy bojowe 1939–1945” z kolekcji R. Polańskiego z Krosna Odrz. (1995),
- „Wojenko, wojenko . . .” diorama (1995),
- „Samoloty pilotów polskich 1939–1945 w rys. art. plastyka A. Falkiewicza z Zielonej Góry” (1995),
- „Bitwy epoki napoleońskiej” – staloryty ze zbiorów Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze (1995),
- „Wojsko Polskie powstania listopadowego w grawiurach Jana Motty’ego” ze zbiorów Bibliotek Głównej WSP w Zielonej Górze (1995),
- „Medale historyczne ze zbiorów LMW” Zamek Książąt (1996),
- „Jan III Sobieski” partycypacja obiektami w wystawie na Zamku Książąt Pomorskich w Szczecinie (1997),
- „Józef Piłsudski w rysunkach Zdzisława Czermińskiego” w 83. rocznicę wymarszu I Kadrowej (1997),
- „Mars w karykaturze”, wystawa rysunków Jacka Frankowskiego z Warszawy (1997),
- „Broń palna ze zbiorów LMW” w Muzeum Archeologiczno- Historycznym w Głogowie (1998),
- „Powstanie Warszawskie w fotografii” ze zbiorów Muzeum Miejskiego w Nowej Soli (1998),
- „Międzyrzecki Rejon Umocniony” (1998),
- „Fabryka zbrojeniowa w Krzystkowicach” (1999),
- „Kampania wrześniowa w niemieckiej fotografii propagandowej” ze zbiorów Muzeum Wojska Polskiego w Białymstoku (1999),
- „Skarb z Kostrzyna, czyli broń niemiecka z II wojny światowej” (1999),
- „Szable ze zbiorów LMW” (2000),
- „Symbole narodowe i wojskowe w rytownictwie” pracownia grawerska A. Rewieńskiego z Gorzowa Wlkp. (2000),

-
- „Lotnictwo kampanii wrześniowej w fotogramach ze zbiorów Jerzego Cynka z Londynu” (2000),
  - „Ogniem i mieczem” w karykaturze Jacka Frankowskiego z Warszawy (2000),
  - „Schron w 1945 roku” diorama (2001),
  - „Front wschodni 1941–1942 w niemieckiej fotografii propagandowej ze zbiorów LMW” (2001),
  - „Malarstwo batalistyczne Jarosława Strankowskiego ze Świebodzina” (2001),
  - „Mig-21 – 40 lat w polskim lotnictwie wojskowym” (2001),
  - „Mars . . . notatki z antycznej podróży” wystawa prac plastycznych Agaty Buchalik – Drzyzgi z Zielonej Góry (2001),
  - „Broń biała ze zbiorów LMW” w Muzeum Archeologiczno-Historycznym w Głogowie (2001), w Muzeum w Gorzowie Wlkp. (2002), w Muzeum Zamek Górków w Szamotułach (2003), w Muzeum Miejskim w Nowej Soli (2003),
  - „Lotnictwo w obrazach Marka Dziewy” (2002),
  - „VERDUN” wystawa fotogramów ze zbiorów Centrum Kultury TEATR w Grudziądzu (2002),
  - „Łuk Kurski 1943 w 60. rocznicę wielkiej batalii” (2003),
  - „100-lecie lotnictwa – czasy pionierskie i 1. dekada rozwoju”, „85 lat polskich skrzydeł – polscy pionierzy, przegląd konstrukcji” (2003),
  - „Broń orientalna i egzotyczna ze zbiorów prywatnych” (2004),
  - „Walki na polskim Wybrzeżu we wrześniu 1939 r. w niemieckiej fotografii propagandowej” ze zbiorów LMW (2004).

Osiem wystaw czasowych pod wspólnym tytułem „Najnowsze nabytki LMW” prezentowało obiekty pozyskane do zbiorów na przestrzeni dwóch bądź trzech lat drogą zakupów i darów (wystawy te tradycyjnie przygotowane są na okres szkolnych ferii zimowych). Aktualna wystawa pokazuje (selektywnie) obiekty pozyskane w latach 2003–2004.

O atrakcyjności zbiorów, ekspozycji, wystaw LMW dowodzi ilość zwiedzających. Dokumentacja w tej kwestii prowadzona jest od roku 1983. Muzeum odwiedziło wtedy 2078 osób; najwięcej w 2000 – 21 270 osób. Łącznie od 1983 do 2004 zwiedziło LMW 358 709 osób, średnio co roku 16 304 zwiedzających.

W swej długoletniej działalności LMW wydało wiele folderów, katalogów, przewodników, gadżetów okolicznościowych. Wśród folderów znajdują się następujące tytuły:

- „Lubuskie Muzeum Wojskowe”(1984, 1998),
- „Obiekty militarne” Zenon Polus (1986),
- „Polskie guziki wojskowe” (1987),
- „Lubuskie Muzeum Wojskowe. Zbiory lotnicze” (1989, 1998),
- „Polskie ordery, odznaczenia i wyróżnienia zaszczytne z lat 1705–1988” (1989),
- „Lubuskie Muzeum Wojskowe” (1989),
- „Malarstwo Bronisławy Wilimowskiej” (1989).

Katalogi-przewodnik po zbiorach LMW to:

- W. Kwaśniewicz „Dawna broń – XVI–XIX w.”(1989),
- W. Kwaśniewicz „Szable w zbiorach Lubuskiego Muzeum Wojskowego” (2000),
- T. Blachura, J. Sobociński „Przewodnik po kolekcji ciężkiego sprzętu wojskowego” (2004),
- W. Kwaśniewicz „Honor i Ojczyzna – szable polskie II Rzeczypospolitej” (2005).

Wśród książek LMW na uwagę zasługują:

- W. Kwaśniewicz „Okieł kolekcionera, czyli o dawnej broni gawędy” (1987),
- W. Kwaśniewicz „Szabla polska od XV do końca XVIII wieku. Szkice o konstrukcji, typologii i symbolice” (1988),
- W. Kwaśniewicz „Od rycerza do wiarusa, czyli słownik dawnych formacji, funkcji, instytucji i stopni wojskowych” (1993).

Działalność badawczo-naukowa LMW związana jest z profilem merytorycznym placówki i skupia się na zagadnieniach, które są reprezentatywne dla placówki poprzez jej bogate zbiory i wyodrębnione kolekcje, tj. na broni ciężkiej (mgr Tadeusz Blachura), lotnictwie (mgr Jarosław Sobociński), broni dawnej (dr Włodzimierz Kwaśniewicz), fortyfikacjach (mgr Krzysztof Motyl). Efektem tej działalności jest m.in. publicystyka, artykuły w specjalistycznej prasie i w wydawnictwach: „Skrzydłata Polska”, „Nowa Technika Wojskowa”, „Wiraż”, „Aeroplan”, „Minireplika”, „Odkrywca” (publikacje J. Sobocińskiego), „Infort”, „Forteca”, „Lubuskie Zeszyty Konserwatorskie”, „Spotkania z Zabytkami”, „Odkrywca” (K. Motyl), „Nowa Technika Wojskowa”, „Wojna! Magazyn broni, munduru i wojsk”, „Militaria XX wieku”, „Militaria”, „Militaria i Fakty” (T. Blachura).

Szczególnie efektywna jest działalność badawczo-naukowa w zakresie dawnej broni. Efektem wieloletnich badań prowadzonych przez piszącego te słowa są książki wydane przez wydawnictwo Ministerstwa Obrony Narodowej – Dom Wydawniczy Bellona w Warszawie: „1000 słów o broni białej i uzbrojeniu ochronnym” (2 wydania), „1000 słów o dawnej broni palnej”, „Pięć wieków szabli polskiej”, „Dzieje szabli w Polsce”, „Leksykon broni białej i miotającej”, „Leksykon dawnej broni palnej”, „Leksykon dawnego uzbrojenia ochronnego”.

Dział Historii Fortyfikacji (we współpracy z afiliowanymi przy LMW Towarzystwem Przyjaciół Fortyfikacji) od 1996 roku prowadzi badania i studia terenowe fortyfikacji. Środkowego Nadodrza. Ich rezultatem jest szereg wystaw fotograficzno-technicznych, sesji, publikacji. Wystawy realizowane były w LMW, Muzeum Ziemi Lubuskiej w Zielonej Górze oraz w Muzeum Miejskim w Nowej Soli. Na uwagę zasługuje funkcjonujący na terenie LMW unikatowy w skali polskiego muzealnictwa „Skansen fortyfikacyjny”, a także wystawa pt. „Schron w 1945 r.” (2001), film dokumentalny pt. „Cigacic 1945” (o przebiegu walk rosyjsko-niemieckich na przełomie stycznia i lutego 1945 r. w Cigacicach).

Działalność oświatowa w LMW, realizowana przez 1 osobę, ograniczona jest przez niewystarczające środki finansowe i kadre. Działowi Oświatowemu podlegają ekspozycje, a zatem – obsługa przewodnicka grup zorganizowanych, prowadzenie działalności wydawniczej i promocyjno-reklamowej (współpraca z mediami), organizacja imprez plenerowych oraz w Sali Rycerskiej dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych (festyny, spotkania integracyjne i okolicznościowe, lekcje muzealne w szkołach i w LMW).

W LMW mieści się plenerowa ekspozycja tzw. ciężkiego sprzętu wojskowego oraz lotniczego, tj. obiektów o dużych i olbrzymich gabarytach. Ekspozycja ta jest z jednej strony niezwykle atrakcją dla gości z kraju i z zagranicy, z drugiej zaś strony to olbrzymi problem konserwatorski dla Muzeum. Prace remontowe przy obiektach w plenerze (ze względów atmosferycznych możliwe jedynie w okresie wiosenno-letnim) prowadzone są we własnym zakresie (kadrowo bardzo ograniczonym), przy pomocy wojska oraz więźniów. W minionym roku część prac udało się zrealizować dzięki środkom finansowym pozyskanym z „Kontraktu dla województwa lubuskiego”, prowadząc prace remontowe przy sprzęcie artyleryjskim, pancernym i lotniczym. Ale zbiory LMW to 24 samoloty i 5 śmigłowców oraz 170 innych obiektów; wiele z nich przedstawia bardzo dużą wartość historyczną, są unikalne w skali polskiego muzealnictwa.

Dekapitalizacja pałacu, siedziby LMW, oraz pawilonu ekspozycyjnego zmuszają do jak najszybszej realizacji prac remontowo-inwestycyjnych (by

wymienić wymianę dachu w pałacu i pawilonie, wykonanie nowej elewacji pałacu, nowej instalacji c.o., remont podłóg na obu kondygnacjach, adaptację części piwnic do działalności oświatowej). Niestety, realizacja tychże zadań przekracza możliwości Muzeum. Dochody osiągnęte przez LMW z trudem wystarczają na bieżące utrzymanie placówki. Przykładowo w 2004 roku z obsługi zwiedzających i sprzedaży wydawnictw, pamiątek i słodczy uzyskano 62 795 zł, dochody z płatnych reklam przyniosły 24 253, a z darowizn na zakupy muzealiów uzyskano 24 506 zł. Tymczasem koszt opału na sezon jesienno-zimowy to kwota 25 000 zł!

Do mecenasów muzeum należą: Zielonogórski Zakład Górnictwa i Gazu, ERGO HESTIA, PZU, Urząd Miasta Zielona Góra, Bank Gospodarki Żywnościowej w Zielonej Górze, Radio „Zachód”, Anneberg–Transpol, „Gazstal”, Totalizator Sportowy, LUMEL. Dzięki ofiarodawcom LMW może dokonywać incydentalnych zakupów muzealiów, realizować skromną działalność wydawniczą.